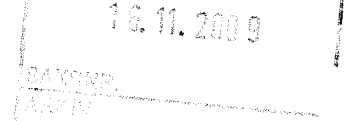

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

FHL
Postboks 5471 Majorstuen, 0305 Oslo
Telefon 23 08 87 30 - Telefaks 23 08 87 31
www.fhl.no - firmapost@fhl.no
Org.nr.: 974 461 021

Vår ref.
DM 242413v2

Deres ref.

Dato
13. november 2009

Hørings svar - forslag til forskrifts endringer knyttet til eksport av fisk og fiskevarer

Fiskeri- og havbruksnærings landsforening (FHL) viser til mottatt høringsbrev og høringsnotat av 2. oktober d å, hvor Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) foreslår endringer i forskriftene knyttet til eksport av fisk og fiskevarer. Ifølge FKD er det sentrale i forslaget

- a) økning ("harmonisering") av markedsavgiften til 0,75% av fob-verdien av fisk og fiskevarer,
- b) innlemming av fiskehermetikk, fiskemel og fiskeolje i ordningen med FoU-avgift,
- c) klargjøring og forenkling av regelverket knyttet til innkreving av eksportavgift ved direkte leveranser til utlandet samt unntak fra kravet om å betale eksportavgift og
- d) eksplisitt hjemmel til toll- og avgiftsetaten til etterberegning og tilbakebetaling av fiskeeksportavgift

FHL vil i det nedenstående kommentere departementets forslag.

Vedr pkt a)

Økning ("harmonisering") av markedsavgiften til 0,75 prosent av fob-verdien av fisk og fiskevarer

Eksportutvalget for fisk (EFF) ble etablert 1. juli 1991 med hjemmel i lov av 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer (fiskeeksportloven). EFFs ulike markedsaktiviteter ute og hjemme finansieres gjennom en markedsavgift regulert gjennom forskrift om samordnet innkreving av avgift på fiskeeksport av 13. desember 2000. I tillegg til en markedsavgift som finansierer EFF, innkreves fra 1. januar 2001 også en FoU-avgift til finansiering av Fiskeri- og havbruksnærings forskningsfond (FHF) med hjemmel i ovennevnte lov. Den samlede eksportavgiften – som er differensiert mellom seks kategorier av fisk og fiskevarer - varierer fra 0,2% til 1,05%.

FKD foreslår at markedsavgiften økes for en rekke produkter, slik at alle sjømatprodukter innen tolltariffens kapittel 3, samt tollposisjoner innen tolltariffens kapittel 15, 16 og 23 som omfatter fisk- og fiskeprodukter blir ilagt 0,75% markedsavgift av fob-verdien. Samtlige fisk- og fiskeprodukter vil iht. FKD sitt forslag få en samlet eksportavgift på 1,05%, inklusive FoU-avgiften.

Hensikten er ifølge FKD å styrke det langsiktige markedsføringsarbeidet for de artene som i dag har lavere markedsavgift, det vil si hvitfisk, pelagiske arter, reker og skalldyr. En økning i markedsavgiften – "harmonisering" som FKD omtaler dette – vil ifølge FKD også bidra til å forenkle regelverket og fjerne eventuell tvil om hvilke produkter som faller innenfor hvilke avgiftskategorier.

FKD påpeker i sitt høringsnotat at omsetningsproblemer og lavere priser i 2009 har ført til lavere eksportinntekter og følgelig mindre midler til fellesmarkedsføring. FKD anfører at det er uheldig å måtte redusere markedsinnsatsen når etterspørselen svikter.

Ifølge FKD vil en økning av markedsavgiften gi et årlig merbidrag til fellesmarkedsføring med om lag 60 millioner kroner med basis i eksporttall for 2008.

FHLs kommentar til forslaget:

EFF ble etablert i 1991 med bred støtte i norsk sjømatnæring. I løpet av de snart tyve årene som er gått siden etableringen, har EFF lyktes i å skape og opprettholde en betydelig oppslutning innen sjømatsektoren. Bakgrunnen for dette er langt på vei den gode innsatsen EFF har gjort for å fremme etterspørselen etter norsk sjømat gjennom generisk markedsføring. Generisk markedsføring - fellesmarkedsføring – er ikke minst viktig for de mange små og mellomstore selskaper innen norsk sjømatføring som ikke har ressurser selv til å drive aktivt markedsarbeide i noe omfang.

Det kan i tillegg konstateres at det er et betydelig eierskap i norsk sjømatnæring til EFF som institusjon. Gjennom måten EFF er organisert og styrt – med et styre satt sammen av næringsrepresentanter og rådgivende markedsgrupper med aktive næringsutøvere – er man langt på vei sikret en god forvaltning av markedsavgiften til beste for en samlet næring. **Den positive holdningen til felles markedstiltak generelt og EFF spesielt er det etter FHLs syn viktig å ta vare på. Ethvert forslag som kan bidra til å svekke EFFs legitimitet i sjømatnæringen, er det grunn til å advare mot.**

FHL vil i så måte minne om den motstand det var i vesentlige deler av sjømatnæringen mot regjeringens forslag om å kanalisere 50 mill kroner av FHF's midler årlig fra 2008 til det nyetablerte forskningskonsernnet NOFIMA. I likhet med EFF er FHF en institusjon hvor næringen opplever et betydelig eierskap, både ettersom sjømatnæringen var en drivkraft for å få innført FoU-avgiften og ikke minst siden FHF har evnet å forvalte midlene til gode fellestiltak med nytte for en samlet næring. Oppslutningen om FHF som institusjon og FoU-avgiften som tiltak er imidlertid betydelig svekket ved at sjømatnæringen ikke lenger har styring med vesentlige deler av den innkrevde FoU-avgiften. Legitimitet og oppslutning til denne typen kollektive ordninger fordrer tillit i næringen.

Foreliggende forslag om økt markedsavgift for hvitfisk, pelagiske arter, reker og skalldyr fremmes uten forutgående drøftinger med næringens organisasjoner. FKD anfører riktignok i sitt høringsnotat at en "har mottatt henvendelser fra flere aktører og organisasjoner i næringen som ønsker et høyere avgiftsnivå". Som representant for majoriteten av norske foredlings- og eksportselskaper innen sjømatsektoren har FHL ikke gitt uttrykk for et slikt ønske.

FHL ønsker at dagens nivå på markedsavgiften videreføres (med unntak av markedsavgiften for fiskeolje og fiskemel, hvor avgiften anmodes fjernet). Dersom det likevel innføres økning i markedsavgiften må det gjøres tilsvarende reduksjoner innen FoU-avgiften slik at det samlede nivået på eksportavgiften ikke økes for noen produktgrupper.

1. FHL er opptatt av at EFF også i de kommende årene skal nyte stor tillit i næringen og være en ledende global aktør innen generiske markedsaktiviteter for sjømat, ikke minst til nytte for små og mellomstore selskaper. En økt avgiftsbelastning som ikke er forankret i oppslutning fra brede lag av sjømatnæringen kan svekke tilliten til felles markedstiltak og til EFF som institusjon.

FHL finner således grunn til å peke på den skepsis til felles markedstiltak som er kommet til uttrykk fra deler av konvensjonell sektor etter at Fiskeridepartementet ikke har sagt seg villig til å nedjustere eksportavgiften som i 1997 ble økt fra 0,3% til 0,75%. Økningen kom i stand etter ønske fra konvensjonell sektor, men et senere initiativ til en reduksjon fra den samme sektoren er ikke blitt imøtekommet

2. Tidspunktet for forslaget er ikke riktig. Innen særlig hvitfisksektoren sliter flere bedrifter med å overleve. Siste "Driftsundersøkelsen i fiskeindustrien" fra NOFIMA (rapport 27/2008) dokumenterer den alvorlige situasjonen for foredlingsbedriftene:

"For norsk fiskeindustri sett under ett var det små endringer i lønnsomheten fra 2006 til 2007. Ordinært resultat før skatt som andel av driftsinntekter utgjorde 1,0 prosent, mot 1,2 prosent i 2006."

De svake resultatene i fiskeindustrien gir ikke rom for økt avgiftsbelastning. En markedsavgiftsøkning på hele 150% vil belaste bedriftene med økte kostnader i en tid med stor usikkerhet mht markedspriser og usikkerhet om minsteprisen fastsettes på et riktig nivå.

Det er i denne sammenhengen også verdt å gjøre oppmerksom på at innføring av nye fangstsertifikater fra nyttår ved eksport til EU vil påføre sjømatnæringen ytterligere økte kostnader, noe som i seg selv kan bli en stor utfordring for enkelte bedrifter. Likeledes kan en sterkere krone mot sentrale valutaer i de kommende måneder svekke konkurransekraften til næringen.

FHL vil videre peke på følgende argumenter mot økning av markedsavgiften som foreslått:

- En avgiftsøkning vil svekke mulighetene for markedsrettede tiltak i regi av enkeltbedrifter i næringen. Det bør være et mål med økte markedsaktiviteter utført av selskapene selv samt større produktdifferensiering, noe som igjen kan gi økte inntekter for en samlet næring. Økte offentlige avgifter kan svekke en slik utvikling.
- Forslaget om økt avgiftsbelastning er etter FHLs syn ikke godt begrunnet gjennom FKDs høringsnotat.

Det er prisverdig at myndighetene i det siste året har deltatt i et spleiselag for intensivert markedsinnsats med den hensikt å bøte på markedsproblemer for deler av hvitfisknæringen, men de grunnleggende problemene innen deler av denne sektoren handler *ikke* om manglende markedsmidler:

Snarere snakker vi her om et foreldet regime for fastsettelse av minstepriser, som har medført en situasjon hvor enkelte hvitfiskprodukter er blitt for kostbare for markedets betalingsvilje, til tross for god etterspørsel etter sjømat generelt i mange markeder. En riktig pristilpasning – som periodevis nedsettelse av priser -

gir større effekt i markedet enn økt markedsinnsats. En riktig pristilpasning er også viktig for å sikre avsetning av de økte volumene av hvitfisk som skal på markedet i de kommende årene; volumer som er økt ikke minst som følge av god norsk ressursforvaltning. Disse økte volumene vil i seg selv gi økte inntekter til markedsaktiviteter gjennom EFF. Målet for fiskeindustrien på kort og mellomlang sikt er ikke å øke salgsvolumet men å øke fortjenesten pr solgt enhet.

- FHL kan ikke se at det fremføres noen argumenter for hvorfor "harmonisering" av eksportavgiften bør gjennomføres, utover de merinntekter dette vil gi for markedsaktiviteter gjennom EFF. Næringen har i snart tyve år levd med differensierte satser på eksportavgiften, og ikke på noe måte kan det sies å være problematisk for eksportaktivitetene med ulike avgiftssatser. FHL kan ikke se at det er noen vesentlig utfordring å "fjerne eventuell tvil om hvilke produkter som faller innenfor hvilke avgiftskategorier", slik FKD påpeker i sitt høringsnotat.

Å bruke en vanskelig situasjon for deler av hvitfisknæringen som argument for en generell avgiftsøkning for flere sektorer mener FHL ikke kan forsvares.

- FHL reagerer videre på at avgiftsnivået for bearbejdede varer i tolltariffens kapittel 16 foreslås økt til samme nivå som ubearbejdet vare. Dette representerer en uforholdsmessig merkostnad for produkter som allerede er underlagt betydelige handelspolitiske hindre som eksempelvis toll ved eksport til en rekke markeder. Forslaget gagnar ikke en målsetning om økt bearbejding i Norge, noe som er ønskelig bl.a. av hensyn til økt sysselsetting.

Økt eksportavgift på bearbejdet vare er i konflikt med forarbejdene til Fiskeeksportloven (ot prp nr 90 (1988-1989):

I pkt 4.3.2 står det:

"Eksportavgiften, som vil bli en bestemt sats av varens fob-verdi, bør vurderes differensiert. Det bør ikke bli en utilsiktet avgiftsbelastning på den delen av varens verdi som for eksempel skyldes lønnskostnader. For at en slik differensiering skal kunne gjennomføres på en måte som er håndterbar ved avgiftsinnkrevningen, kan det være hensiktsmessig å fastsette en noe lavere sats for bearbejdede fiskevarer som kommer inn under tolltariffens kapittel 16.04: Fisk, tilberedt eller konservert."

I merknadene til § 6 (pkt 5.6) står det:

"(...) departementet kan velge å differensiere avgiften, slik at produkter av en viss bearbejdingsgrad blir belastet med mindre eksportavgift enn de øvrige produkter. Dette for å stimulere til økt bearbejdning av norske fiskeprodukter."

Økt eksportavgift på bearbejdet vare vil svekke konkurransevnen ytterligere for forejdingsindustrien og bidra til at økt verdiskaping skjer utenfor Norges grenser.

Det er videre et poeng at bearbejdet vare ofte markedsføres som egen merkevare, og fellesmarkedsføring er ikke uten videre noe egnet virkemiddel for denne typen produkter. Som nevnt foran vil en avgiftsøkning svekke mulighetene for markedsrettede tiltak i regi av enkeltbedrifter i næringen.

- Økning i markedsavgiftsnivået for fiskeolje og fiskemel mangler logikk. EFF er i svært liten grad noe egnet organ til å drive markedsaktiviteter for produkter som ikke har anvendelse på konsummarkedet, men som inngår som industrielle halvfabrikata i industriell virksomhet. Det er vanskelig å forestille seg at

Eksportutvalget for fisk skal være i nærheten av å bidra til økt utenlandsk etterspørsel etter fiskeolje eller fiskemel. Gjeldende og foreslåtte avgiftsøkning på eksport er i realiteten eksporthemmende tiltak for norske produsenter av denne typen varer. Det er i tillegg konkurransevridende i forhold til ensilasjeprodukter.

FHL ser med dette som utgangspunkt ikke noe grunnlag for innkreving av eksportavgift (markedsavgift) for fiskeolje og fiskemel.

Den innførte markedsavgiften på 0,3 % må derfor fjernes for fiskeolje og fiskemel. Ytterligere økning i markedsavgiften er ikke akseptabelt.

FHL vil med henvisning til ovenstående tilrå at Fiskeri- og kystdepartementet ikke øker markedsavgiften som foreslått. Avgiften bør videreføres på samme nivå som i dag, med unntak for fiskeolje og fiskemel hvor markedsavgiften må avvikles. Dersom det likevel innføres økning i markedsavgiften, vil FHL be om at gjøres tilsvarende reduksjoner innen FoU-avgiften slik at det samlede nivået på eksportavgiften ikke økes for noen produktgrupper.

Vedr pkt b)

Innlemming av fiskehermetikk, fiskemel og fiskeolje i ordningen med FoU-avgift

FKD foreslår at den såkalte hermetikkavgiften blir avviklet, og at fiskehermetikk, fiskemel og fiskeolje blir innlemmet i FoU-avgiftsordningen som FHF forvalter. All eksport av fisk og fiskevarer vil med en slik endring få en samlet eksportavgift på 1,05%.

Det svares i dag ikke FoU-avgift av varer som omfattes av lov av 8. juni 1984 nr. 52 om avgift på hermetikk. Begrunnelsen for fritaket for FoU-avgift for varer som omfattes av lov om avgift på hermetikk er at det ikke skal svares dobbel avgift. Det kreves heller ikke i dag FoU-avgift for fiskemel eller fiskeolje. Hovedbegrunnelsen for fritaket for FoU-avgift er at det ikke skal betales dobbel FoU-avgift, ettersom det har blitt betalt en frivillig avgift av til Sildolje- og Sildemelindustriens Forskningsinstitutt (SSF) innenfor rammen av ordningen med Prisreguleringsfondet for sild. I dag er den frivillige avgiften til tidligere SSF avviklet, og SSF er en del av forskningskonsernet Nofima AS.

FHLs kommentar til forslaget:

FHL vil gi sin tilslutning til at dagens hermetikkavgift avvikles gjennom å oppheve lov av 8. juni 1984 nr. 52 om avgift på hermetikk og tilhørende forskrift. FHL finner det imidlertid ikke ønskelig at det skal svares FoU-avgift for hermetikkvarer. Forsknings- og utredningsaktiviteter for denne relativt beskjedne delen av sjømatsektoren kan ivaretas av bedriftene selv og innenfor de generelle offentlige FoU-midler som stilles til rådighet.

FHL ser ingen grunn til at det skal innføres en FoU-avgift for fiskemel og fiskeolje. Struktureringen innenfor denne sektoren har vært omfattende i de siste årene, og næringen består i dag av en håndfull selskapsgrupperinger som selv håndterer de fleste FoU-utfordringer på bedriftsnivå. Sammen med de generelle offentlige FoU-midlene som finansieres gjennom statsbudsjettet vil dette være tilstrekkelig for FoU-behov innen fiskemel og fiskeolje. Det vises for øvrig til brev fra FHL av 10. desember 2008, hvor FHL går mot forslag om innføring av FoU-avgift for fiskemel og -olje. Kopi av dette brevet ligger vedlagt.

Vedr pkt c)

Klargjøring og forenkling av regelverket knyttet til innkreving av eksportavgift ved direkte leveranser til utlandet samt unntak fra kravet om å betale eksportavgift

Pålegg om rapportering fra salgslagene ved direkte leveranser i utlandet

FKD ønsker å klargjøre regelverket for direkte leveranser fra norske fartøy i utlandet. Utenlandsleveranser blir sett som eksport, og er dermed omfattet av eksportavgiften. FKD foreslår at fiske salgslagene pålegges rapporteringsplikt til toll- og avgiftsetaten. I praksis har det vist seg at toll- og avgiftsmyndighetene ikke alltid innkrever fiskeeksportavgift for disse leveransene. Dersom innkreving foretas, ser det oftest ut til å skje i de tilfellene hvor salgslagene på eget initiativ melder fra til toll- og avgiftsetaten om slike leveranser.

Siden toll- og avgiftsetaten faktisk innkrever avgiften i de tilfellene salgslagene av eget initiativ melder fra om direkte leveranser til utlandet, foreslår Fiskeri- og kystdepartementet å avhjelpe situasjonen ved at salgslagene gis meldeplikt om slike leveranser til toll- og avgiftsetaten i samordningsforskriften.

Unntak fra kravet om å betale eksportavgift for fisk og fiskevarer som ikke har vært fortollet inn i Norge og transporteres videre til utenlandsk destinasjon

FKD foreslår at det tas inn en bestemmelse i fiskeeksportforskriften og samordningsforskriften som fastslår at det ikke skal svares fiskeeksportavgift for fisk og fiskevarer som ikke har vært fortollet inn i Norge når varene transporteres videre til utenlandsk destinasjon.

FHLs kommentar til forslaget:

FHL har ved flere tilfeller påpekt at det ikke blir svart eksportavgift ved direkte leveranser i utlandet. FHL støtter forslaget om meldeplikt for salgslagene, ettersom dagens praksis bl.a. bidrar til konkurransevridning mellom utenlandske og norske kjøpere.

FHL støtter videre at det tas inn en bestemmelse i fiskeeksportforskriften og samordningsforskriften som fastslår at det ikke skal svares fiskeeksportavgift for fisk og fiskevarer som ikke har vært fortollet inn i Norge når varene transporteres videre til utenlandsk destinasjon.

Vedr pkt d)

Eksplisitt hjemmel til toll- og avgiftsetaten til etterberegning og tilbakebetaling av fiskeeksportavgift

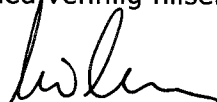
FKD er anmodet av Finansdepartementet samt Toll- og avgiftsdirektoratet om å foreta forskriftsendringer som eksplisitt gir toll- og avgiftsetaten hjemmel til å etterberegne og tilbakebetale fiskeeksportavgift. Fiskeri- og kystdepartementet foreslår derfor at det gis eksplisitt hjemmel til toll- og avgiftsetaten til etterberegning og tilbakebetaling av fiskeeksportavgift i de relevante forskriftene. I tillegg foreslår Toll- og avgiftsdirektoratet at samordningsforskriften og FoU-forskriften endres slik at det der fremkommer at toll- og avgiftsetaten ikke bare innkrever, men også fastsetter fiskeeksportavgiften. Slik får man en likelydende og fullstendig hjemmel i alle de relevante forskriftene. Fiskeri- og

kystdepartementet foreslår derfor at samordningsforskriften og FoU-forskriften endres slik at de også eksplisitt hjemler fastsetting av fiskeeksportavgiften.

FHLs kommentar til forslaget:

FHL har ingen merknader til dette konkrete forslaget. FHL legger til grunn at formuleringen om at "toll- og avgiftsetaten ikke bare innkrever, men også fastsetter fiskeeksportavgiften" dreier seg om konkrete saker i forhold til enkeltsselskaper, og at det generelle avgiftsnivået også i fortsettelsen vil bli regulert gjennom forskrift om samordnet innkreving av avgift på fiskeeksport.

Med vennlig hilsen

Geir Andreassen
Adm. Dir.

Vedlegg: Kopi av brev fra FHL til FKD datert 10.12.08 (vår ref: DM 185472)

Kopi: Nærings- og handelsdepartementet
Finansdepartementet
Stortingets Næringskomité
Stortingets Finanskomité
Eksportutvalget for Fisk
Næringslivets Hovedorganisasjon
Fiskeri- og havbruksnæringens Forskningsfond
Norges Fiskarlag